

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 13CoE/177/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7815204251
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Brixiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7815204251.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Drahomíry Brixiovej a z členov senátu JUDr. Gabriely Varhalíkovej a Mgr. Márie Hlaváčovej v exekučnej veci oprávneného: G. F., s. r. o., F.: XX XXX B., so sídlom v G., I. XXX/A, zastúpený advokátkou Z. I. H., K., S. XX, G. proti povinnému: C. G., nar. XX.X.XXXX, bytom K., X. XXX, o vymoženie 276,61 eura s prísl. vedenej pred súdnou exekútkou S. Z. I., I. XXX/A, G., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava zo dňa 25.5.2015, č.k. 4Er/379/2015-11, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvej inštancie.

Účastníkom n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 25.5.2015, č.k. 4Er/379/2015-11 (ďalej len „uznesenie“) zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že súčasťou Všeobecných obchodných podmienok na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom bola rozhodcovská doložka obsiahnutá v čl. IX bod 3. Návrh zmluvy o poskytnutí flexipôžičky bol pripravený na predtlačenom tlačive, do ktorého sa len vpisovali požadované údaje. Povinný nemal možnosť žiadnym spôsobom zmeniť obsah Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť uzatvorenej spotrebiteľskej zmluvy, nemohol vyjednávať, jedinou alternatívou bolo prijatie resp. odmietnutie návrhu ako celku. Praktickým dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke tak, ako bola formulovaná v čl. IX bod 3 Všeobecných obchodných podmienok je, že spotrebiteľovi bola odňatá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie za to, že rozhodcovská doložka napĺňa znaky neprijateľnej podmienky v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), čo má za následok absolútnu neplatnosť uvedeného zmluvného dojednania. Nakoľko právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci bola založená na absolútne neplatnom právnom úkone, súd prvej inštancie žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený a žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie tak, že súdnemu exekútorovi udelf poverenie na vykonanie exekúcie vo veci alebo alternatívne, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Oprávnený namietal, že v danom konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.), že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.), že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 ods. 2 písm. e/ O.s.p.), že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 221 ods. 1 písm. d/ O.s.p.), že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a že súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.). Poukázal na § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) a uviedol, že v zmysle tohto ustanovenia je exekučný súd oprávnený skúmať a vykonať ako dôkaz jedine žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Nemá však oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere obsahujúcu rozhodcovskú doložku. Exekučný súd pri skúmaní rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku. Rozsah právomoci exekučného súdu je daný aj § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“). Podľa oprávneného exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, skúmať rozhodcovské konanie, ani zmluvu, na základe ktorej bol tento vydaný, keďže doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 ZoRK); výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány, čím tvorí prekážku „res iudicata“. Tiež poukázal na § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktoré ukladalo povinnosť právnenému predchodcovi oprávneného (K. a.s.) ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej zmluvy s tým, že klientovi je daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú ponuku. Navyše, rozhodcovskú zmluvu vyhlásil za neplatnú bez toho, aby riadne zdôvodnil, v čom táto spôsobovala hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Za týmto účelom zároveň vykonal nové dokazovanie, avšak oprávnenému nedal možnosť sa k takto vykonaným dôkazom či nanovo vytvorenému skutkovému stavu vyjadriť. Mal za to, že nie je možné záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky oprieť o Smernicu Rady č. 93/13/EHS, nakoľko tento nepriamy normatívny akt, ktorý je súčasťou úniijného práva, je výlučne aktom sekundárnej povahy, ktorého priamy normatívny význam pre výklad národného zákona je výlučne indikatívny a v žiadnom prípade interpretačný. Obdobné platí aj o judikatúre ESD, ktorá nie je voči jednotlivcom, teda ani voči účastníkom tohto konania, bezprostredne záväzná. Oprávnený v ďalšom poukázal na rôzne rozhodnutia súdov Slovenskej republiky a na neprimerané zvýhodňovanie povinného pred exekučným súdom, ktorý nahrádzal pasivitu povinného.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len „C.s.p./) po zistení, že odvolanie podal oprávnený v zákonnej lehote, preskúmal uznesenie podľa § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. ako aj konanie mu predchádzajúce, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario. Po preskúmaní uznesenia dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

6. Oprávnený v podanom odvolaní namietal rozsah prieskumnej právomoci exekučného súdu vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku a nedôvodné posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej, a teda neplatnej podmienky.

7. Odvolací súd z pripojeného spisu zistil, že právna predchodkyňa oprávneného (I. B., a.s.) a povinný uzavreli dňa 6.11.2007 zmluvu o poskytnutí flexipôžičky č. XXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej právna predchodkyňa oprávneného poskytla povinnému spotrebný úver vo výške 829,85 eura, ktorý sa povinný zaviazal vrátiť v 84 mesačných splátkach po 15,05 eura (ďalej len „zmluva“). V posudzovanom prípade je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok zo dňa 28.4.2014, sp. zn. II/XXXX-XXX, vydaný Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave. Právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a vydať predmetný rozsudok zakladala rozhodcovská doložka uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach I., a.s. na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám - občanom (ďalej len „VOP“), ktoré boli súčasťou zmluvy.

8. Pokiaľ ide o oprávneným tvrdenú materiálnu stránku právoplatnosti rozhodcovského rozsudku odvolací súd uvádza, že táto nie je bezvýnimčná, ale z vážnych, v zákone stanovených dôvodov existujú z nej výnimky. Exekučný poriadok v ustanovení § 44 ods. 2 zvýraznil zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne.

9. Nakoľko v tomto prípade ide o spotrebiteľský spor, je zároveň potrebné poukázať na skutočnosť, že aj Európska únia venuje problematike ochrany spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil povinnosť súdu aj v rámci núteného výkonu rozhodnutia chrániť práva spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany, a to napr. aj v rozsudku zo dňa 6.10.2009 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL, kde zdôraznil povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul. V rozhodnutí uviedol, že smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy.

10. Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky, čo vyplýva aj z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Tento napr. v uznesení zo dňa 9. februára 2012, sp. zn. 3 Cdo 122/2011 konštatoval, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Podobne v uznesení zo dňa 5. decembra 2012, sp. zn. 6 Cdo 135/2012 uviedol, že ak je právomoc rozhodcovského súdu závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Ďalej v uznesení zo dňa 21.03.2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zdôraznil, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu.

11. Nie je preto dôvodná námietka oprávneného, že súd pri preskúmaní exekučného titulu prekročil rámec svojej preskúmačej činnosti zverenej mu Exekučným poriadkom.

12. V posudzovanom prípade sa rozhodcovská doložka nachádzala v čl. IX bod 3 VOP.

13. Podľa čl. IX bod 3 VOP, zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré by v budúcnosti medzi nimi vznikli z tejto zmluvy, budú rozhodované v rozhodcovskom konaní v zmysle zákona č. 244/2002

Z.z. o rozhodcovskom konaní Stálym rozhodcovským súdom Asociácie bánk podľa zákona č. 510/2002
Z.z. o platobnom styku.

14. Pokiaľ ide o námietku oprávneného, že je vylúčené a v rozpore s Ústavou SR priamo vyvodzovať práva a povinnosti zo Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, odvolací súd uvádza, že citovaná smernica v čl. 8 umožnila členským štátom prijať alebo si ponechať prísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa. Pod takýmto opatrením môžeme chápať inštitút neprijateľných podmienok obsiahnutý v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, a konkrétne § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje danú problematiku prísnejšie ako v samotnej smernici za účelom dosiahnutia maximálnej ochrany spotrebiteľa.

15. Podľa § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka účinného do 31.12.2007, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

16. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného do 31.12.2007, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

17. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

18. Občiansky zákonník síce až od 1.1.2008 v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r) za neprijateľné označil aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, avšak táto okolnosť nie je dôvodom na iné vyhodnotenie takejto neprijateľnej podmienky u zmlúv uzatvorených pred 31.12.2007. Občiansky zákonník účinný do 31.12.2007 len demonštratívne menoval niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľných podmienok mohli mať aj iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v ustanovení § 53 vždy spájal sankciu neplatnosti. Keďže ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka), išlo o neplatnosť absolútnu, pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

19. Pokiaľ ide o samotné znenie rozhodcovskej doložky tak, ako vyplýva z VOP predložených oprávneným, odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s jej posúdením súdom prvej inštancie a má za to, že táto nebola individuálne vyjednaná, bola súčasťou predtlačenej formulára vypracovaného poskytovateľom spotrebného úveru, v danom prípade I. a.s. ako právnou predchodkyňou oprávneného a povinný nemal reálnu možnosť túto zmeniť, ale iba zmluvu podpísať alebo nepodpísať. Z množstva exekučných vecí odvolací súd zistil, že rozhodcovské doložky sú uvedené vo VOP alebo obchodných podmienkach pre úver, ktoré sú rozsiahle a predtlačené malým písmom, takže spotrebiteľ ani nie je reálne schopný sa s týmito riadne oboznámiť a odvolací súd v ani jednej z prejednávaných vecí nezistil, že by spotrebiteľ uplatnil nejakú výhradu k zmluve alebo obchodným podmienkam.

20. Okrem uvedeného rozhodcovská zmluva, ktorá má formu rozhodcovskej doložky, je neplatná aj pre nedodržanie zákonom predpísanej písomnej formy podľa § 4 ods. 2 ZoRK, lebo nie je obsiahnutá v dokumente podpísanom oboma zmluvnými stranami. Ako vyplynulo z obsahu spisu a OPPÚ, v ktorých je obsiahnutá rozhodcovská doložka, tieto neboli podpísané zmluvnými stranami, preto rozhodcovskú doložku v nich uvedenú nie je možné posúdiť ako platne dohodnutú v zmluve o úvere. Úprava obsiahnutá v ZoRK o úprave formy rozhodcovskej zmluvy v § 4 je striktná bez možnosti extenzívneho výkladu a

formálna podmienka písomnej formy v danom prípade dodržaná nebola (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.11.2011, sp. zn. 2Cdo 245/2010).

21. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má odvolací súd za preukázané, že rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom je exekučný titul, sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán, nakoľko rozhodcovská doložka nebola platne dohodnutá a okrem toho jej znenie uvedené vo VOP bolo v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka a ako taká bola už od počiatku v celom rozsahu neplatnou. Rozhodcovský rozsudok vydaný v tomto konaní preto nemôže byť spôsobilým exekučným titulom na vykonanie exekúcie.

22. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

23. Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, odvolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

24. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože oprávnený nemal v tomto konaní úspech a povinnému preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) /§ 428 C.s.p./.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).